

НИКОЛА ВАПЦАРОВ

ДОКЛАД

chitanka.info

Часът е седем. —
Да губиме време
не струва.
Но гледам —
отсъствуват двама.
И знаете, мене ми идва
да псувам,
защото нехайството
значи измама,
предателство значи
към нашето дело.
Макар и шаблонно,
аз смело ще кажа,
че трябва да влеем
умът и кръвта си,
живота си даже
във нашта идея.

Аз почвам доклада.
Ако случайно
в него мъничко
мисъл не стига,
търсете виновника —
моята младост,
сърцето ми
с кръв непокорна
на тигър.

Какво ще докладвам?
Какво ще усуквам?
Да почна с войната
в Китай ли? — Излишно!
Та аз съм просмукан
от мъка
и чукам

на вашата съвест
за нещо по-висше,
което е вплетено
в нашия спомен,
което гневно
в гърдите напират,
умира
и пак се заражда
в сърцето
и носи прекрасното име
Родина!

Ако с главите си
счупим вратите,
подпрени със мрака
на днешното време,
ако умрем
на поста си, верни
на гладния повик
на нашата ера,
това е прекрасно,
но чакайте, нека
поставим наясно въпроса. —
Далеко
не мерим ли,
твърде далеко, другари?

Аз мисля, че първата
капка, която
от своята кръв
за света ще пролея,
ще бъде за моите
поробени братя,
ще бъде за Нея!
И ти се опитай да спориш
със мене.
Та аз за секунда, за миг

ще те смажа.
Аз чувствам горещите думи на
Ленин:
„Прав е другарят Вапцаров“ — ще каже.

И тъй — към доклада.
Докладвам направо —
аз страдам!
Но някой ще каже тогава:
„Забравяш —
въпроса е толкова личен...
Ти можеш да страдаш,
тъй както обичаш,
но твоята мъка
ще трогне малцина.“
Грешите —
аз страдам за своята Родина.
Аз страдам за вас,
и за себе си страдам...
Защото живота ни бие сурово
в лицата,
а ние примигаме, братя,
защото перото си топиме ние
далече, далече —
през девет морета
и нашите куплети
едва ли достигат
до робската мъка,
която в сърцето
народно е свила
възел
от змии.

Работи работник
в хлебарница „Охрид“.
Очите червени,
мишците потни.

Във стаята душно,
в сърцето студено,
в сърцето омраза
и ропот.

Работи работник
в хлебарница „Охрид“.
А вътре задушно
и сиво.
Но всеки си има
малко в живота
и радост,
и нещо красиво. —
Някаква фирма
увиснала горе,
фирма, зацапана с синьо.
Но за работника
тя е простора
над Охрид
тя е Родина.

Числа. А числата —
това е съдбата
на някакъв
беден чиновник.
В ръцете размерно
сметалото трака
като курдисан
часовник.
Това са шестнайсет
години, протекли
без радост,
ала и без мъка. Без мъка и радост
в живота човешки —
е нещо по-лошо от пъкъл!
Но ето веднъж
някой песен полека

подкарал
така от досада:
някаква песен
си пеел човека
как мътен
и кървав бил Вардар.
Сметалото спряло.
Сметалото млъкнало,
станало синьо
във стаята,
сякаш от здрача.
И ето, пръв път
след шестнайсет години
човекът с числата
заплакал.
В полето, където
морето допира —
тръстика, блата
и комари.
Там привечер
чайките с крясъци викат
и дебне малария.
В блатата отровните пари
задушват,
убиват,
изсмукват живота.
И хората зли,
и с напукани устни
псуват на майка
теглото.

Те сеят, но кръстове никнат.
Децата
се раждат
със жълти зеници.
Ех, майко ле моя,
в строя тръбата

ще свика
все отбор войници!
А старите още
сънуват житата
край Струма, край Вардар
и Места.

Но някой в леглото
ръмжи и с ръката си
чергата грубо намества.
И пролет, когато
прииждат ятата,
от скръб
аили
атавизъм,
плодът в утробите
тъй се премята,
че пукат на майките
ризите.
А ние се тътриме
тука излишни
за нашите братя.
Жестоко!...
И с кръв по челата
живота ни пише:
„Изгубили своята посока.“

Да, пишем.
И пишем верно и честно,
защото ни смазва живота.
Но колко от нас са
написали песни
за този незнаен
работник,
който се просва
в леглото без мисъл,
но в съня си кошмарен

мисли за Охрид,
за лодката мисли,
която в детинство
е карал?
Колко от нас
са написали песни?
Питам ви —
кой е написал?

Затуй и народа
със нас е на „Вие“ —
не чувства но свои,
ни близки.
Дълбоко в сърцето си
мъката крие
и гледа ни
някак изниско.

Послушайте, верно е,
нас ни отплесна
епохата, хляба, живота.
Помислихме ние
родината тесна
за нашите песни,
защото очите ни гледаха
нейде звездите
и чакахме само сигнала,
когато зората
със гръм ще отприщи
на дните водите
преляли.
Очите ни гледаха
само звездите,
пред нас
те не виждаха нищо.

А в Прилеп са скрити

*в мъха на стените
легенди, които ни чакат.
Открий със ръката
кората на мрака,
пиши!
И не бой се нататък!*

*Вятъра пее в Пирина,
в скалите,
пее в усои, в увини —
колко са паднали
в боя за своя
покрив
и своята Родина!
Вятъра пее в зелените листи:
слушай
и само записвай.*

*Записвай го просто и честно,
тъй както
просто го пее народа —
„Заплакала е гората
все зарад Индже войвода...“.*

Издание: Никола Вапцаров. Съчинения, „Български писател“, С. 1979, под редакцията на Бойка Вапцарова

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.